

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 1996 - Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Lep uspeh balkanske olimpijade

Veliko napredovanje Jugoslovanov, Grčija je pičlo, a zaslužno zmagala

Tek čez zapreke: B. Kallay, Ivanović, dr. Buratović. Desno zgoraj: Bručan (SK Ilirija). — Desno spodaj: Maratonski tekač Stane Sporn

Zagreb, 2. sept. k. Danes so bile zaključene V. balkanske igre, ki so uspene nad vsako pričakovanje. Tako je bilo za današnji dan pričakovati tudi rekordnega obiska, kar pa se žal zaradi bojzani pred ploho ni zgodilo. Vendar se je zbralo dosti več ljudi, kakor pa preteklo nedeljo ob otvoritvi. Bilo je brez dvoma nad 15.000 gledalcev, ki so z izrednim zanimanjem sledili posameznim točkam.

Pred prehodom na današnje rezultate moramo radi točnega pregleda napraviti

Kratek pregled

tekmovanja prvih dveh dni.

Prve dni balkanskih iger in ob obnovitvi štafete 4x400 m so bili doseženi ti-le rezultati: I. Grčija 51 točk, 2. Jugoslavija 39, 3. Romunija 23, 4. Bolgarija 13, 5. Turčija 11, 6. Albanija 3.

Sobotna tekmovanja

Kljub temu, da se je Jugoslavija odrekla 6 točkam, ki ji pripadajo po diskvalifikaciji grške štafete na 4x400 m, je drugi dan naša reprezentanta močno napredovala in napravila velikanski skok, tako da smo zaostali za Grčijo samo za 4 točke. Naši fantje so ta dan zasedli štiri prva mesta od 6 disciplin.

Rezultati nedelje

Tek na 400 m: 1. predtek: prvi je Passi (G) 52,5, 2. Nikhazi (J) 53,5, 3. Novakov (B) 53,8; 2. predtek: 1. Jordache (R) 54,5, 2. Bauscak (J) 54,8, 3. Photopoulos (G) 54,9.

Tek na 110 m z zaprekami: 1. predtek: 1. Mantikas (G) 15, 2. Ivanović (J) 15,7, 3. Sterian (I) 17,4; 2. predtek: 1. dr. Buratović (J) 15,8, 2. Skiadas (G) 16,7, 3. Sedat (T) 19,1.

Metanje diska helenski stil: 1. Silas (G) 40,01 (nov balkanski rekord), 2. Kleut (J) 37,50, 3. dr. Narančič 36,73, 4. Gančev (B) 36,35, 5. Phikiotis (G) 35,58, 6. Veysi (T) 34,99.

Stanje točk: Grčija 102, Jugoslavija 99, Romunija 38, Turčija 22, Bolgarija 20, Albanija 6.

Tek na 1500 metrov: 1. Georgakopoulos (G) 4:10,8, 2. Manca (R) 4:12,2, 3. Krevs (J) 4:12,6, 4. Tonhalas (G) 4:16,0, 5. Goršek (J), 6. Zekov (B).

Stanje točk: Grčija 111, Jugoslavija 105, Romunija 43, Turčija 22, Bolgarija 21, Albanija 6.

Maratonski tek

Pri nas je maratonski tek še prav malo poznan, akoravno imamo Slovenci državnega prvaka v tem klasičnem teku. Poleg zgodovinskega pomena pa zavzema v modernih olimpijskih igrah maratonski tek zelo važno, če ne morda najvažnejše mesto med vsemi panogami sodobnih olimpijad. Zato ni čudno, da vlada zanj tako zanimanje pri vsakokratnih olimpijskih igrah in da še danes slavijo skoraj z isto častjo maratonske zmagovalce, kako so stari Grki slavili svoje junake-zmagovalce. Pa tudi povsem upravičeno: saj je maratonska proga tudi najtežja, ker je najdaljša. Kako težko nalogo stavi na vsakega tekmovaleca ravno ta tek, ve naj-

bolj oni, ki ga je že sam tekel. 42 km 195 m meri ta klasična proga, ki jo morajo preteči največji športni junaki in pravem pomenu besede. Danes so tekli v Zagrebu tekači šestih balkanskih narodov naporno maratonsko progo. Zato bi bilo prav, da se tudi z zgodovino tega teka nekoliko približje seznanimo.

Ko je prišel perzijski kralj Darij preko Egejskega morja, da bi s svojo ogromno vojsko napadel Grčijo, je zavladalo v Atenah velikansko razburjenje: kajti Atene so bile prve na vrsti, da se udarijo z Darijevo vojsko. Zato so poslali olimpijskega tekača Pheidippidesa po pomoč k Spartancem. Dva dni in dve noči je tekel, preplaval je razne reke in prehoditi je moral marsikak hrib, preden je izvršil svojo nalogo in preden je prišel v Atene, kjer je sporočil, da gre spartanska vojska na pomoč. Perzijski so se medtem že izkreali, a Atenci so jih počakali pri vasi Maraton, kjer se je razvila ljuta bitka, v kateri so Atenci premagali Perzijsce. Pheidippides je po tej zmagi neprestano tekel v Atene, da sporoči tam zmago. Ko je prišel na glavni trg v Atenah, je zaklical: »Zmagali smo! in se zgrudil mrtve. Tako zgodovina, kaj pa današnji maratonski teki?

Ko so leta 1896 organizirali prve moderne olimpijske igre, so prireditelji sklenili izvesti tudi maratonski tek. Za progo so vzeli pot iz Maratona do Aten, katero so zmerili ter namerili 42 km in 195 m. To klasično progo so tekli prvič v Atenah na olimpijskih igrah leta 1896. Tedaj je zmagal mladi grški pastir z imenom Loues iz vasi Marusi, ki je rabil za omenjeno progo 2:55,25. Toliko navdušenja, kot ga je tedaj vzbudil ta mladi pastir s svojo zmago med

atenskim prebivalstvom, ga se ni noben sportnik in tudi malokateri sportnik je deležen tolike slave kolikor je je bil ravno on. Ves stadion je naravnost besnel od veselja in ženske so si snemale svoj nakit ter ga metale pred zmagovalca-pastirja. Potem so se ti teki ponavljali na vseh svetovnih olimpijadah do današnjega dne. Razumljivo, da so ga prevzeli v svoj program tudi balkanski narodi, ki prirejajo svoje balkanske olimpijade. Naš najpopularnejši in najboljši maratonec Stane Sporn je stalni gost na tej klasični progi. In se je vedno tudi dobro plasiral. Lansko leto je zasedel celo tretje mesto. L. 1929 je zmagal Grk Saras v času 5:12,51, l. 1930 je bil prvi Romun Ilie v času 5:14,14, leta 1931 je zmagal zopet Grk Saras s časom 5:11,20, l. 1932 je prišel na čelo table Romun Gal s časom 5:20,41, l. 1933 je zmagal isti Romun s časom 5:02,41.

Letošnji maratonski tek

Za letošnji maratonski tek ni prijavljenih toliko tekačev kot smo jih imeli priliko videti v Atenah: tam je bilo samo grških tekačev nad 30. Za zagrebško olimpijado je prijavljenih šest Jugoslovanov, en Albancec, dva Bolgara, en Grk, dva Romuna in en Turak.

Zagreb stadion—Dugo selo—Zagreb stadion 42 km 195 m

Proga je precej lažja kakor ona v Atenah, zato so računali prireditelji, da bo tudi čas boljši od onega na prejšnjih balkanskih igrah. Start je bil pred zapadno tribuno, potem so napravili tekmovalci dve rundi v stadionu, nakar so se podali na cesto, ki ima samo tri neznatne vzpone. Po celi progi vodi telefon, da je bil stadion v stalni zvezi s tekači na progi. Tudi okrepčevalnice so bile nameščene na vsakih 7 km, kjer so mogli dobiti tekači razna okrepčila.

Na tej klasični progi je danes teklo 11 Maratoncev, med katerimi je bilo 6 Jugoslovanov. Naši so se dobro držali, zlasti naš Stane Sporn, ki je z današnjim tekom postavil zopet nov jugoslovanski rekord. Zelo se mu je približal novinec in naš odlični tekač Starman.

Kratek potek maratonskega teka je naslednji: Ob 14.36 spusti starter g. Dobrin Maratonec na progo. Pri 6. kilometru je v vodstvu Jugoslovan Koren, na drugem mestu je Sporn. Isto je pri 9. kilometru. Na 12. kilometru je v vodstvu Stane Sporn, pri 28. kilometru vodi Grk Kiriakidis, na tretjem mestu pa je Sporn in na četrtem Starman. Pri 33. kilometru še vedno vodi omenjeni Grk, na drugem je Bolgar, na tretjem pa naš Sporn. Pri 34. kilometru še vedno vodi Grk, a na drugem mestu je Sporn in na četrtem Starman. Kot prvi prispe na cilj Grk Kiriakidis. Nato sledita po daljšem presledku naš Stane Sporn in Starman. Rezultati so naslednji:

I. Kiriakidis (G) 2:49,32, nov balkanski rekord, nov grški rekord, 2. Stane Sporn (J) 2:58,19 (nov jugoslovanski rekord), 3. Starman (J) 2:59,38 (izboren čas), 4. Gall (R), 5. Pingarov (B), 6. Karalampijev (B).

Končni izid petih balkanskih iger

I. Grčija 164 točk, II. Jugoslavija 155 točk, III. Romunija 62 točk, IV. Bolgarija 33 točk, V. Turčija 32 točk, VI. Albanija 7 točk.

Pri letošnjih balkanskih igrah so pokazali vsi narodi precejšen napredek, zlasti pa Jugoslavija, ki lahko računa, da bo na prihodnjih balkanskih igrah zasedla prvo mesto. Ako bi danes nekateri atleti ne odpuvedali, zlasti oni, na katere se je z gotovostjo računalo, da se bodo dobro plasirali, potem bi bila Jugoslavija že danes na prvem mestu, četudi je Grčija zaslužno zmagala.

Izročitev pokala zmagovalcu

Po končanem tekmovanju je predsednik jugoslovanskega lahkoatletskega saveza dr. Veljko Ugrinič stopil pred zbrane tekmovalce in odposlanec in jih nagovoril z besedami: »Gospod odposlanec našega vzvišenega vladarja, Nj. Vel. kralja! Tekme so končane. Objavljam vam izid tekmovanja. Na prvem

Ivo Krevs (ANSK Primorje)

mestu je Grčija s 164 točkami, na drugem Jugoslavija s 155, na tretjem Romunija s 62, na četrtem Bolgarska s 33, na petem Turčija z 32 in na šestem Albanija s 7 točkami. Prosim vas, gospod odposlanec, da blagovolite izročiti mostvu prijateljskega grškega naroda pokal, namenjen zmagovalcu balkanskih iger.

General g. Dokić je nato spregovoril: »Gospod predsednik, gospodje športni zastopniki balkanskih držav! Nj. Vel. kralj (burne ovacije) je blagovolil pokloniti srebrni prehodni pokal za listo športno mostvo balkanskih narodov, ki na petih balkanskih igrah, prirejenih in dokončanih v našem Zagrebu, doseže najlepši uspeh.

Ker je sodni zbor dognal, da je najboljši uspeh doseglo mostvo grške republike, je to mostvo zmagovalec petih balkanskih iger. Zato mu po višjem nalogu Nj. Vel. kralja izročim ta prehodni pokal z najlepšimi čestitkami. Prepričan sem, da pogodim želje udeležencev petih balkanskih iger in vseh tu prisotnih, če vas pozovem, da vzklikamo iskreno in iz globine svojih src: »Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander I. in njegov svetli dom.« Prisotni povzamejo ta vzklik in ovacije trajajo dalje, medtem ko godba zaigra državno himno.

Nato je predsednik Ugrinič pozval kapetane in zastopnike posameznih balkanskih držav, naj spuste olimpijsko zastavo. Godba zaigra olimpijsko himno, nato pa državne himne Albanije, Bolgarske, Grčije, Romunije, Turčije in Jugoslavije. S tem so bile pete balkanske igre zaključene.

Zvečer je priredil za mostva in za delegate petih balkanskih iger minister za telesno vzgojo dr. Andjelinič svečan banket v prostorih hotela Esplanade.

Zadnji posvet balkan. odbora

Zagreb, 2. sept. b. Danes popoldne ob 2 se je zadnjič letos sestal na posvetovanje medbalkanski odbor, ki je proučil še nekatera načelna vprašanja, zaradi česar je bila konferenca zelo kratka. Zatem so bili sporočeni javnosti najvažnejši sklepi konference. Sklenjeno je bilo, da ostane v veljavi članarina od 10 dolarjev kakor doslej. Sestavil se je tehnični odbor, katerega člani bodo na zahtevo države, ki prireja balkanske igre, pregledali vse priprave in vodili nadzorstvo. V ta odbor so vstopili: Kačev (Bolgarija), Muhvič in Dobrin (Jugoslavija), Adil in Unvan (Turčija), Schmettan in König (Romunija), Yorgopolos in Nicolaides (Grčija). Medbalkanski odbor je vložil pritožbo proti sklepu sodnikov, ki so diskvalificirali grško štafeto 4x400 m. V tem pogledu je prišlo do kompromisa, ter je Jugoslaviji priznano prvo mesto, brez priznanja točk.

Balkanske igre leta 1955 se bodo vršile v Carigradu.

Plavalne tekme v Dubrovniku

Dubrovnik, 2. sept. b. Meddržavne plavalne tekme med Avstrijo in Jugoslavijo so se pričele snoči v starem dubrovniškem mestu ob 8.30 in so se končale o polnoči. Gledalci so zasedli vsa mesta in je za tekmo vladalo živahno zanimanje v vseh sportnih krogih. Prihod Avstrijcev je naznanila godba z avstrijsko himno.

USPEHI:

100 m svobodni stil: I. Ciganović (Jug.), 1.01,5, 2. Wilfan (Jug.) 1.01,5, 3. Oto Ketscher (Avstr.) 1.02,4, 4. Rober (Svoboda, Avstrija) 1.03,6.

100 metrov prsno: Juniorji: I. Kunčević 1.31.

200 m prsno: I. Günther Zobernik (A) 2:58,2, 2. Franz Hölzl (A) 3:01, 3. Cerer Tone (J) 3:04,4 (boljše od jugoslovanskega rekorda), 4. Dolič (J) 3:09.

4 krat 50 m juniorji: Jug. I. štafeta 2:05, 2. štafeta 2:05,3.

Ljudstvo je posebno burno pozdravilo skoke, ki jih je bilo na programu 40. Uspehi: I. Karl Steiner 134,52, 2. Ziberl (J) 128,29, 3. Grille (J) 123,20, 4. Egon Harf (A) 122,35.

Waterpolo: Dubrovnik : Dunaj 6:1 (3:0). Eni in drugi niso pokazali nič posebnega.

Češkoslovaška : Jugoslavija 3 : 1 (3 : 0)

Praga, 2. sept. p. Pred 18.000 gledalci se je danes na igrišču Sparte vršila 17. meddržavna tekma Češkoslovaška:Jugoslavija. Dozljaj je zmagala Češkoslovaška 9 krat, Jugoslavija 4 krat, trikrat pa je bilo neodločeno. Tudi letos se nam ni posrečilo zmagati, ker so v češkem teamu igrali znani internacionalci. Že v prvem polčasu so v prvih 20 minutah zabili vse tri gole. Zabili so jih Nedjedly, Sobotka in Junek. Sele v drugem polčasu se je posrečilo Jugoslovanom po Sekuliču dati častni gol. Sodil je dobro Madjar Ivančič.

Dr. Veljko Narančič (s kroglo v roki). Poleg njega odlieni atlet na letošnjih balkanskih igrah dr. Ivo Buratović

Dva zbora obrtnikov Zbor naših emigrantov

V hotelu „Miklič“

Zveza obrtnih društev za Dravsko banovino, ki šteje v dravski banovini 137 udruženj je imela svoje manifestacijsko zborovanje v veliki dvorani hotela »Miklič«. Prišli so tudi delegati iz Prekmurja.

Predsednik je otvoril zborovanje in izrazil prisotnim svojo hvaležnost, da so se zborovanja udeležili. Pozdravil je zastopnike oblasti, od banske uprave dr. Marna, od mestne občine g. inž. Pavlina, od zbornice za TOI dr. Koceta in Zagorja ter zastopnike skupnih zbornic v Novem Sadu in Podgorici. Udanostna brzojavka je bila odposlana Nj. Vel. kralju.

Predsednik Zveze obrtnih društev za dravsko banovino je nato govoril o položaju slovenskega obrtništva, o bremenih in težavah, ki ga tlačijo. Svoj govor je končal z apelo na merodajne činitele, naj se ob 12. uri zavzamejo za obrtniški stan, ki je za kmetičski najmočnejši gospodarski stan v državi. Jakob Zadavec iz Središča ob Dravi je govoril o davčni preobremenitvi, ki je naš obrtnik ne more več prenašati. Predlagal je naj zakon o neposrednih davkih opusti minimalizacijo davčne osnove po najemini. Miha Vahtar iz Maribora je zahteval stažovsko zaščito obrtniškega stanu proti podjetjem kot so n. pr. Bata in Tivar ki zadržujejo monopolni položaj, celo na škodo narodnega zdravlja, ker je zdravniško ugotovljeno, da so gumijasti čevlji nezdružljivi. Ivan Vrečar iz Domžal je obravnaval, kako bi se morala vršiti propaganda domačega obrtniškega dela. Zakon o računovodstvu naj se izpopolni v prid obrtniškega stanu. G. Zahar iz Celja je govoril o davčni praksi, Miloš Rožin iz Trbovelj je obravnaval položaj na denarnem trgu. Krojaški mojster Iglič iz Ljubljane je prinesel predloge o zaščiti obrtniškega stanu. g. Valjavec iz Trčiča je obravnaval isti predmet. Načelnik Zdrženja mizarški mojster Rojs iz Ormoža je obširno razpravljalo o težavah, ki jih je namrogomila obrtniškega stanu gospodarska stiska. G. Pire iz Zagorja je predložil nekaj predlogov, kako naj odgovorni činitelji omogočijo obstoj obrtnikom. G. Stare iz Kamnika je naštel vse velike ovire, ki stojijo na poti napredku obrtniškega stanu na splošno in še posebej v Sloveniji.

Nato so prečitali resolucije, ki so bile soglasno sprejete:

Resolucija

Delegatsko zborovanje Zveze obrtnih društev za Dravsko banovino zahteva:

1. Z ozirom na uvedbo moratorija, zaščite denarnih zavodov in kmeta, da se kreditne razmere v naši državi čim prej normalizirajo ter uvede zaščita kmetov le v upravičenih primerih. Obrestna mera za kredite naj se v splošnem zniža na 6%.
2. Obrtništvu naj se omogoči udeležba pri državnih dobavah in sicer s izpopolnitvijo zakona o državnem računovodstvu, ki ni vpoštevajo obrtnega zakona, ki hoče, da se domače delo podpira.
3. Zbrani slovenski obrtniki najenergičneje protestirajo proti onim industrijskim podjetjem, ki dobivajo vedno bolj monopolni značaj v produkciji. Poslovanje takih podjetij naj se utesni v one meje, ki mu dejansko pripadajo. Njihove podružnice in prodajalnice morajo biti prepovedane v mestih izpod 10.000 prebivalcev. Njihovo proizvodnjo je treba kontingentirati.
4. Opusti naj se proizvodnja rokodelskih izdelkov v lastni režiji, recimo po kazenskih in podobnih zavodih in državnih delavnicah, ker se s tem odvzema obrtništvu zaposlitev in zaslužek in ker se tam vzgaja nadstevilni naraščaj s slabšo strokovno izobrazbo.
5. Sušmarstvo tvori več kot polovico vsega obrtništva. Njegov zaslužek je v dravski banovini okrog 50 milijonov na leto. Sušmarstvo je treba izkoreniniti, zabraniti delo, odvzeti sušmarjem orodje in jih kaznovati s prisilnim delom.
6. Davčna bremena naj se primerno današnjim prilikam znižajo, omili pa naj se izterjevalna praksa, ker to opravičuje ogromen padec obrtniških obratov v teku zadnjih dni.
7. Zbor ugotavlja, da se je slovensko obrtništvo v vprašanju sistema zbornice z ogromno večino izreklo za skupno zbornico, pa vsled tega najenergičneje protestira proti vsakemu poskusu zrušiti našo enotno gospodarsko fronto, ki jo bomo znali do zadnjega braniti.

Okrog pol dveh je bilo zborovanje zaključeno.

K poroki slovenskega voditelja na Koroškem

Ljubljana, 2. septembra. Danes zjutraj sta se poročila v kapeli v knezoškofski palači v Ljubljani gđ. Marica Kristoflova in S. Smihela v Podjuni in g. šolski upravitelj France Aichholzer iz Dobja nad Baskim jezerom. Poročil ju je nevestin stric g. knezoškof dr. Gregorij Rožman. Priči sta bili g. Stanko Kristof, knezoškofski komornik in g. Gregorij Aichholzer, uradnik pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu.

Novoporočenca sta na Koroškem med Slovenci dobro znana in uživata splošno spoštovanje. Nevesta je kot voditeljica slovenskih gospodinskih tečajev zbirala slovenska dekleta in je vzgojila že lepo število ponosnih in zavednih slovenskih gospodinj. To zna ceniti samo oni, ki pozna teške prilike na Koroškem, kjer je nemškutarski Landbund povsod oviral delovanje naših gospodinskih tečajev, udeleženkam in voditeljicam pa grozil z dejanskimi napadi. Kjerkoli so Slovenci osnovali gospodinski tečaj, povsod so v najbližjem sosedstvu ustanovili nemškutariji svoj tečaj in vabili slovenska dekleta z denarjem in obljubami. Da so naša koroška dekleta ostala pošena in slovenska, to je v glavnem zasluga teh gospodinskih tečajev. — Zenin je sedaj šolski upravitelj v Zgornji Belji nad Beljakom. Za časa jugoslovanske uprave na Koroškem je bil kot odličan pedagog poklican na odgovorno mesto šolskega nadzornika za okraj Borovlje. Po glasovanju Koroške ni zapustil, temveč je vztrajal med svojimi rojaki, da si mu deželna vlada več let ni hotela priznati ne učiteljskega mesta, ne državljan-

V hotelu „Union“

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino, ki šteje v dravski banovini 27 podružnic in navaja 4000 članov, je sklicalo manifestacijski zbor v veliki dvorani hotela »Union«.

Predsednik je zbor otvoril in pozdravil pričujoče zastopnike, med katerimi so se nahajali tudi ministar Pucelj, zastopnik mestne občine Olup, Miloš Stanojevič, predsednik obrtniške zbornice v Belgradu (»kralja obrtnikov« ga imenujejo v Belgradu), odposlanec sarajevske in splitske obrtniške zbornice, odposlanec obrtniških organizacij iz Bjelovara, Karlova in Zagreba, odposlanca zbornice v Belgradu, številni zastopniki gospodarskih ustanov ter zastopnik tiska. Brzojavno so se opravičili dr. Kramer, poslanec Koman in zastopnik iz Skoplja. Udanostna brzojavka je bila odposlana Nj. Vel. kralju, pozdravi pa Demetroviću in banu Marušiću.

Nato so sledili različni govorniki. Predsednik Društva jugoslovanskih obrtnikov je zahteval, da se mora obrtništvo organizirati na državni podlagi skupno z vsem obrtništvom Jugoslavije in da se mora obrtniškemu stanu v državi dati popolna avtonomija, da samo odločuje o svoji tesci. G. Borštnar se je v imenu bana stavil obrtništva na razpolago. Minister Pucelj zahteva kot obrtnik pravico, da obrtniški stan sam urejuje svoje zadeve. Zborovalce navdušuje za samopomoč. Stojanovič iz Belgrada pravi, da imajo obrtniki v vsej državi iste interese in rabijo zato tudi enotno fronto. Markovič iz Belgrada naševa uspehe obrtniškega gibanja, to so obrtniški zakon, zakon o kartelih, uredbe proti Bati in Tivarju. Fabria iz Zagreba hoče imeti v parlamentu zastopnike obrtništva. Krapež, zastopnik Zbornice TOI in član JNS hoče govoriti, pa ga nemirni poslušalci ne pustijo do besede. Košak, ljubljanski občinski svetnik, razlaga gospodarsko sliko: leta 1926 je naša država izvozila pšenice za 800 milijonov Din, 1933 pa samo za 14 milijonov. Udarjen je kmet. Udarjen je tudi delavec. L. 1928 so trboveljski rudarji zaslužili 187 milijonov Din, lani pa komaj 68 milijonov. S kmetom in delavcem je pa udarjen tudi obrtnik. Poziva v boj proti sušmarstvu. Marič iz Sarajeva hoče tudi za Slovenijo ločene obrtniške zbornice. Cijilijan iz Splita noče razdvojenja v obrtništvo, marveč skupno borbo za iste interese na strokovni, izvenstrankarski podlagi. Kac iz Dravograda se pritožuje, da ne gre dobro obnejmim obrtnikom. Šimenc iz Ljubljane je zavrnil tudi »neki dnevnik, ki samo takrat piše resnico, kadar objavlja posmrtnice«.

Nato je bila prečтана resolucija, ki so jo navzoči soglasno sprejeli.

Resolucija

Delegatsko zborovanje Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino zahteva:

1. Radi sedanjih razmer mora obrtništvo seči po najradikalnejših zahtevah v obrambo svoje eksistence ter zahteva, da se zaščita razširi tudi na obrtnike, ali ista sploh ukine, ker radi dozdanih zaščit kmeta in denarnih zavodov obrtnik ne more prevzemati dela.
2. Država naj skrbi, da bo denar hitreje krožil.
3. Davka prosti eksistenčni minimum naj se zviša. Pavšaliranje davka naj se raztegne na vso državo in na vse obrtnike. Obrtniško davčno breme mora biti znosno, iztirjevanje davkov pa naj obrtnika ne žene v propast. Denarni zavodi morajo biti prisiljeni, da izplačujejo vsote, potrebne za plačilo davkov. Bednostni fond v dravski banovini naj se ukine.
4. Oblasti naj podpirajo prirejanje obrtniških razstav, tisk in ustanavljanje združenj. Obrtništvo naj se zaščiti proti tuji konkurenci.
5. Obrtni zakon naj se spremeni. Trgovini naj se prepove izdelovati obrtniške izdelke.
6. Proti sušmarstvu se naj izda poseben zakon, ki naj bo strog in kaznuje sušmarja, ki delo sprejme in onega, ki ga sušmarju daje. Ukinejo naj se državne, cerkvene, občinske in samoupravne delavnice, ki obrtnikom škodujejo. Ukinitev kaznivskih delavnic.
6. V Ljubljani naj se ustanovi obrtniška zbornica, ker hočemo enoten sistem obrtniških zbornic v državi. Okrožni odbori obrtniških združenj naj se ukinejo. Samovoljna postopanja Zbornice za TOI naj se revidira, prepove in kaznuje.
7. Država naj ukine sedanji sistem državnih nabav potom licitacij.
8. Razpišejo naj se volitve za OUZD in starostno zavarovanje obrtnikov naj se izvede obvezno po razredih.

Okrog ene popoldne je bilo zborovanje zaključeno.

stva. Ko so ga končno kot pomožnega in provizornega učitelja poslali med nemške protestante na Zgornjo Koroško, so mu kot odličnemu vzgojitelju le morali odpreti pot. Med Slovence sicer ni mogel, a dobil je mesto šolskega upravitelja na osemrazredni osnovni šoli v Zgornji Belji, predmestju Beljaka. G. Aichholzer je poleg g. Viternika, šolskega upravitelja v Globasnici, sedaj edini zavedni slovenski učitelj na Koroškem, ki je bil prejet v službo. A on ni znan samo kot odlični pedagog, temveč tudi kot neustrašen manjšinski delavec. Po plebiscitu, ko so bili koroški Slovenci brez vodstva in prepuščeni skoroda popolnoma samim sebi, je g. Aichholzer ustanovil glasilo naše manjšine na Koroškem, tednik »Koroški Slovenec«. Bil mu je prva leta urednik in upravnik obenem. Nikoli nezneje ni dosegel »Koroški Slovenec« višine, kakor tista prva leta. G. Aichholzer je pa tudi priznan gospodar, navdušen zadrugar in umen čebelar.

Bilo srečno!

Nesreča avtomobilista

Ljubljana, 2. septembra. Davi je reševalni avto pripeljal v bolnišnico vrhniškega industrijca Ivana Megušarja, ki se je ponesrečil z avtomobilom pri vasi Klavec tik pred Brezovico. Megušar se je odpejal dav z avtomobilom, obenem s svojo ženo, z Vrhniče proti Ljubljani. Sredi pota pa so mu odpovedale luči in Megušar je potegnili za zavoro. Cesta pa je bila spolzka ter se je avto prevrnil in pokopal pod seboj oba potnika. Megušar si je polomil rebra in dobil poškodbe na glavi, medtem ko njegovi gospoj ni bilo hudega.

Maribor, 2. septembra.

Emigrantski kongres, ki se je vršil danes v Mariboru, je prinesel obdravski prestolici dobrodošlo priložnost, da je pokazala vso silo svoje narodne zavednosti.

Kongres se je pričel ze sinoči ter je tvorila vanj dostojen uvod lepa proslava 15-letnice obstoja primorskega pevskega društva »Jadrana« v Mariboru.

Jadranova proslava

Vršila se je v veliki dvorani Uniona s slavnostnim koncertom, ki so ga posetili tisoči Mariborčanov in številni gostje in delegati za današnji kongres. Izvedba koncertnega dela večera je prinesla 15-letnemu neumornemu delu »Jadrana« in njegovemu postrtovalnemu dirigentu g. Josipu Lahu najlepše zadoščenje, ki so ga kot viden znak predstavljale številne pismene in osebne čestitke pevskih in drugih društev ter številno cvetje in lorjevji venc.

V začetku je govoril društveni predsednik dr. Fornazarič o postanku in pomenu društva. Nato je sledil pevski spored zbora ter solistov Belizarja, Sancina in Faganellija, vsiek večera pa so gotovo bile recitacije primorskih pesnikov gđ. Kraljeve, ki so zagrabile vse v globino duše. Zaključila je koncertni spored močnoga Mirkova kantata »Pesem naših mornarjev«, ki jo je skladatelj zložil nalašč za 15-letnico »Jadrana«.

Po koncertu so se v mali dvorani Uniona setali predstavniki tuk. emigrantskih krogov in društev ter delegati, ki so prišli na kongres ter razglabljali nekatera potrjana emigrantska vprašanja. Obenem se je v tem intimnejšem krogu proslavila vnovič 15-letnica »Jadrana« in 65-letnica njegovega pevovodje g. Laha.

Maribor sprejema goste

Danes se je obdravska prestolnica prebudila v zastavah, ki so zavihrale z vseh javnih in mnogostevnih zasebnih poslopj došlim gostom v pozdrav. Kljub deževju in sivemu dnevu je zavladalo v mestu neko slavnostno nastrojenje.

Ob 8 zjutraj so se pričele današnje kongresne prireditve s slovesno sv. mašo, ki jo je opravil v frančiškanski baziliki istrski apostol in sedanji slovenjegraški župnik g. Jakob Soklič. Pred sv. opravilom je imel globoko čutečo in zajeto pridigo ter je s svojimi besedami ganil do solz. Cerkev je bila napolnjena do zadnjega kotička. Med mašo je ubrano prepeval pevski zbor »Jadrana« pod vodstvom svojega dirigenta Laha. Po maši so odhiteli vse množice na kolodvor, da pozdravijo nove došlece z ljubljanskim vlakom. Burno vzklikanje in pozdravi so zadneli gostom pri izstopu. Pozdravil jih je predsednik »Nanos« Kralj, zahvalil pa se je v imenu gostov Vekoslav Figar. S kolodvorja se je po sprejemu razvil močeren spored s petimi emigrantskimi zastavami in godbo v unionsko dvorano, kjer je bila pozornica kongresa.

Slavko Hartman najden

Pogreb bo danes ob 6 popoldne iz kapele pri Sv. Križu v Ljubljani.

Dne 5. avgusta so, kakor je »Slovenec« že poročal, pogrešili 10 let in pol starega Slavka Hartmana, učenca 4. razreda na ljubljanski Vrtači, ki je bil s svojimi starši na počitnicah na posestvu »Grafike« pri Kamni gor. Vsa znamenja so kazala na to, da je mali Slavko zašel v Savo, vendar pa so se ta domnevanja že sprevačala v druga zaradi tega, ker trupla kljub večkratni temeljiti preiskavi Save do Otoč niso našli, okoličani so pa trdili, da Sava trupla ne bi nesla dalje. Hudi so bili štirje tedni za Slavkove starše, ki so živel v negotovosti in nekoliko tudi še v — upanju. To upanje pa je bilo uničeno, ko je v soboto prišla iz Kranja vest, da so tam potegnili iz Save nekoga utopljenčka. Sava je zadnji čas precej narasla in je voda zajela različne les, ki se je nahajal tu pa tam ob bregovih, ter ga odnašala. V soboto popoldne so ljudje v Zarici pod Kranjem v velikem kolenu, ki ga dela Sava na tem mestu, lovili deske in tramove. Naenkrat so zapazili človeško trupelce. G. Odir iz Drulovke je potegnil truplo na suho in o tem takoj obvestil orožniško postajo v Kranju. Orožniki so takoj domnevali, da more biti to samo pogrešani Slavko Hartman in so obvestili policijo, ki je v soboto zvečer sporočila to žalostno vest Slavkovim staršem. V nedeljo zjutraj se je Slavkov oče odpejal v Kranj, da ugotovi resničnost tako žalostne vesti in še enkrat vidi svojega sinčka — vsaj mrtvega. G. župan občine Strazišče, kjer leži truplo v mrtašnici, Anton Križnar, je oskrbel vse potrebno in šel žalostnemu očetu v vsakem oziru na roko, za kar mu gre vse priznanje. Po vidzu je bilo trupelce vse štiri tedne v vodi, narasla Sava ga je šele dvignila in odplavila dalje. Je še zelo dobro ohranjeno. Na mestu, kjer so trupelce našli, to je v Zarici, so potegnili letos že tudi dve drugi trupli utopljenčev, in sicer neko deklet iz Trčiča in Kovacića iz Kranja.

Truplo Slavka Hartmana bodo danes prepeljali v Ljubljano v kapelo pri Sv. Križu, odkoder bo pogreb danes v ponedeljek, ob 6 popoldne. K pogrebu se posebno vabijo Slavkovi sosolci z Vrtače.

Blagi Slavko naj se veseli med nebeškimi angeli, njegove starše, katerim izrekamo globoko sožalje, pa naj v njihovi hudi boli tolaži Bog!

Zbor živinozdravnikov

Sarajevo, 2. sept. m. Danes je pričel tukaj zasediti 13. redni kongres Zveze jugoslovanskih živinozdravniških združenj, kateremu prisostvuje okoli 150 delegatov iz vse države. Kongres je otvoril predsednik Zveze Milutin Gec, ki je pozdravil zastopnike bolgarskih živinozdravnikov, ki so tudi prišli na kongres. Za pozdrave se je zahvalil zastopnik bolgarskih živinozdravnikov, predsednik Zveze bolgarskih živinozdravnikov Bičev, ki je v svojem govoru naglasil, da vladajo med bolgarskimi in jugoslovanskimi živinozdravniki tesne prijateljske zveze in da bolgarske živinozdravnike iskreno veseli vsak uspeh, ki ga dosežejo njihovi jugoslovanski tovariši. Te prijateljske zveze pa je treba še izpopolniti. Nato sta bili poslani brzojavki Nj. Vel. kralju in kmet. ministru. Po poročilu upr. odbora, ki se je razdelilo udeležencem kongresa, se je v glavnem razpravljalo o stanovskih vprašanjih.

Potek kongresa

Velika dvorana Uniona je sprejela pod svojo okrilje mnogo tisoč ljudi, emigrantov in domačih mariborskih in okoljskih Slovencev. Na tribuni pa se je zbralo celokupno vodstvo emigrantskega pokreta v naši državi in sicer so bili: predsednik dr. Čok, podpredsednik dr. Razem, II. podpredsednik prof. Anton Gorup, tajnik Antoa Mladen, blagajnik Josip Mohorevič ter odborniki Gorkič, Strekelj, dr. Kajin, Vižintina, Juričič, Cvečić, Luznik, Valentinčič in nad. zorstvo: dr. Bergoč, Tomažič in Trinajstič.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik dr. Čok in se spomnil mrtvih žrtev, ki so dali življenje za svobodo Primorja. Prečital je imena vseh tistih, ki so padli pod kroglo ali poginili v ječah. Prisrčno je potem pozdravil navzoče. Izvajal je nadalje: »Naše emigrantsko gibanje ni rovarjeje proti tujim državam, je gibanje, ki je zamišljeno kot najtesnejše sodelovanje primorskega življa in domačega jugoslovanskega prebivalstva za svobodo odsekanje slovenske veje v Julijski Krajini. Ne čutimo se kot emigranti brez pravic in dolžnosti, temveč smo pravi Jugoslovani in rodoljubi, ki hočemo deliti z našo jugoslovansko državo življenje in trpljenje. Zato vabimo v naše vrste tudi vse, ki so na svoji rodni grudi v odrešeni domovini. Radi tega smo si izbrali baš Maribor za sedež III. emigrantskega kongresa, da manifestiramo v tem edinem od štirih slovenskih mejnikov, ki je v svobodni zemlji.

Dr. Vauhnik je pozdravil kongres v imenu osrednjega odbora Narodne odbrane, dr. Dolar v imenu Maistrovih borcev, ki so se udeležili kongresa v izredno velikem številu. Naglašal je, da bo slovensko prebivalstvo s severne meje prav tako junako branilo pravice juga, kakor se je pod junakim vodstvom generala Maistra borilo za pravo severa. Dr. Rapotec je govoril v imenu Jadranske straže, nato so pa izrekli pozdrave še dr. Gorišek, Pirc in Bajt.

Po tem uvodnem delu kongresa je sledil obsežen in zelo zanimivo in stvarno sestavljen referat dr. Čoka o razmerah v Julijski krajini.

Po referatu, ki so ga spremljali vsi navzoči z vidnim zanimanjem,

zatem pa se je izvršila slovesna predaja zastave, ki so jo darovali ljubljanski akademiki društvu »Trst, Gorica, Istra« v Karlovcu. Zastavo je izročil akademik Mermolja.

Popoldne je ponesla posebna deputacija delegatov in udeležencev kongresa na grob generala Maistra krasen venec ter se poklonila spominu svoboditelja Maribora v imenu primorskih Slovencev. Nadaljevanje kongresa in razgovor o notranjih razmerah v naši emigraciji se je vršilo popoldne v mali unionski dvorani. Kongres je zaključila zopet uspela prireditev Jadrana v veliki unionski dvorani, pri kateri so sodelovala tudi ostala mariborska pevska društva.

Naznanila

Umetnostna razstava. V soboto je bila v Jakopičevem paviljonu otvorna umetnostna razstava, ki jo je priredil g. A. Kos. Razstava vsebuje v glavnem štiri kolekcije del M. Gasparija, R. Jakopiča, F. Klemenčiča in B. Vavpotiča. V manjšem obsegu pa razstavljajo L. Dolinar, D. Inkiostri, B. Jakac, F. Kos, F. Košir, P. Loboda, H. Smrekar, V. Seferov, Iv. Vavpotič. Natančneje poročilo še sledi.

Vstopnice za prireditve festivala slovenskih plesov in slovenske glasbe v Ljubljani so v predprodaji na razpolago. Prodajajo se v paviljonu pred kavarno Emono na Tyrševi cesti dnevno od 8 do 12 in od 14 do 19 po sledečih cenah: Sedeži po 25, 20, 15 in 12 Din, stojšča po 6 Din, permanentno stojšče za vse tri izvedbe slovenskih plesov 12 Din. Za operne predstave veljajo znižane operne cene, predprodaja v opernem gledališču. Vstopnice za stojšča se morajo vidno nositi. V slučaju slabega vremena se izvajajo slovenski plesi v unionski dvorani. Zato je na vsaki vstopnici za sedež označen tudi sedež v unionski dvorani. Ker je število sedežev omejeno, naj si jih blagoviti cenjeno občinstvo nabavi že v predprodaji.

Danes in jutri sta zadnja dneva vpisovanja v šolo Glasbene Maticе. Starše prosimo, da vpišejo pravočasno svoje gojence. Poučujejo se vsi glasbeni predmeti, ukovna znižana.

Koncertno dvorano na ljubljanskem velesjemu krasijo veliki portreti, ki jih je narisal akademski slikar Subic. Portreti so izvrstno uspehi in nam predstavljajo Foersterja, Gallusa, Hajdriha, Deva, Mihevcia in Hladnika. Portreti so res v kras improvizirani koncertni dvorani.

Pred nakupom si ogledite veliko razstavo otroških in igraških vozov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, tričkljev, živalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4 Najnižje cene! — Cenik franko.

Od Soče čez Zilo

Kraji, ki ne smemo pozabiti, da so slovenski

Ovčja vas pri Trbižu

Gospodarsko uprašanje Istre

Gospodarska beda Istre je zelo huda. Fašisti so jo dozdaj zdravili s paradami in prireditvami, toda, ker se je začelo puntati tudi italijansko prebivalstvo, jih je začela stvar resno skrbeti. Dne 23. t. m. se je zbral v Pulju istrski provincijalni svet. Sklenili so, da se mora delo istrskega vodovoda, ki se gradi radi pomanjkanja sredstev v polževem tempu, pospešiti. Predložili so vladi, da se ustanovi zemeljski kreditni zavod za Istro, da se reši kmet prezadolžitve. Nadalje naj bi se v svrhu pospeševanja tujškega prometa zopet uvedle in pomnožile paroplovne zveze ob obali, ki so pod Italijo strahovito padle. Znižali naj bi se prevozniki tarif po železnici. Pritoževali so se zoper previsoke davščine. Reči naj se propada Pulj, ki je postal v 16 letih laške vlade iz evetnega in bogatega pristanišča izumrlo mesto, kjer vlada črna beda. Gospod prefekt je zbranim fašističnim funkcionarjem seveda vse obljubil, kaj pa bo storil Rim, ki ima večje skrbi nego je istrski polnotok, to je drugo vprašanje.

V zvezi z zadnjjo sejo istrskega deželnega sveta priobčuje fašistični »Piccolo« podatke o gospodarskem stanju te deželice, ki je nadvse žalostno.

Vsa olepsavanja ne morejo zakriti števil, ki jih prinaša glasilo primorskih fašističnih potentatov. »Položaj istrske trgovine je enak položaju drugih provinc: slabi posli, proda se jako malo. Kmet ne more plačevati trgovcu svojih dolgov in jih v celoti sploh ne bo mogel nikoli odplačati.« Edina tolažba je, da denarni zavodi »še vedno lahko posojajo, toda kreditne razmere so na vsak način težke.« Zelo hudo se godi ribičem zaradi nizke cene ribe in padanja kupne moči. Tovarne konzerv ne morejo zadosti absorbirati ribe. Zaradi previsokih prevoznih stroškov se istrska riba ne more prodajati v Italijo. Treba bi bilo dobiti olajšave od državnih železnic. Premog premogokopne družbe »Arsa« se slabo prodaja, ker je padel na Jadranu promet trgovskih ladij, na katere je Arsa vseskozi navezana. Prav tako je z bankrotom, ki mu Ogrska in Jugoslavija delata veliko konkurenco. Treba bi bilo ustanoviti industrijo za barve in za asfalt, ki bi konsumiral bauksit. Tudi kamolomni ne delajo zadostno in samo beli cement se živahneje producira. Od države je treba zahtevati, da uvede višje zaščitne carine in zniža tarife. — To smo posneli verno iz režimskega glasila in si lahko zdaj vsak predstavlja, kako žalostno je šele resnično stanje Istranov, ki so imeli nesrečo, da so padli pod italijansko vlado.

Postojnčani so nezadovoljni

Kakor smo že poročali, je italijanska vlada sklenila, da zgradi v Postojni gimnazijo. Ker pa rimska vlada za Julijsko Krajino noče trošiti niti pare več, kolikor se ji zdi neobhodno potrebno, ker na to deželo gleda samo s strateškega stališča, zato meni, da ni bilo preveč, če bi za to gimnazijo zgradila posebno poslopje in je prosvetno ministrstvo odredilo, da se mora takoj izprazniti trgovska šola, ki obstoja v Postojni že 25 let in je pod Avstrijo oziroma pod kranjskim deželnim zborom cvetela. Laški režim ni naredil nič drugega, kakor da je to šolo seveda poitalijančil, zdaj pa hoče sploh odpraviti. Gimnazijo ustanavlja Rim samo zato, da bi mogli študirati sinovi častnikov, podčastnikov in laških privrancen in da bi se ustvarilo središče za poitalijančevanje in Krasa. Trgovska šola pa se režimu ne zdi potrebna, ker služi večini srednjim in nižjim slojem. Ker so Postojnčani zaradi tega po pravici nezadovoljni, se zdaj tržaški fašisti zavzemajo za to, da bi trgovska šola ostala, in prepričujejo vlado, da je treba za gimnazijo zidati novo poslopje. Bomo videli, kaj bo naredil Rim, ki zelo nerad poseže v žep, če je treba kaj zrtvovati za »odrešene« pokrajine.

— Tvrdba M. S. Serdarušić prilaga današnji zdelj našega lista prospekt za Državno razredno loterijo. Na to prilogo posebej opozarjamo naše čitatelje.

Tako naokrog

Nedelja je — kaj naj človek počne? Dolgčas povsod, kamor se ozreš, da bi človek kar zmrznil v še tako hudi vročini. Na sprehod? Gledat tiste puste in čmerne obraze? To ni nič. V kavarno? V gostilno? Ostati doma in sieti muhe na stropu? Brrr! Ne kaže torej drugače kakor iti na — velesenje. Tam človek lahko vsaj zijala prodaja, če ni že vsega svojega blaga znosil v starino. Zavil sem torej svoja zijala v lep, pisan papir in z zijali pod pazduho sem jo mehnil tja proti Šiški na slepo srečo.

V nedeljo je bilo v Ljubljani vreme. Vreme so imeli v nedeljo brčkone tudi v Mariboru — da ne bo zamere —, ampak kakšno vreme je bilo v nedeljo (oziroma bo v nedeljo) v Ljubljani, tega ne morem vedeti, kajti danes, ko pišem te vrstice, je šele petek. Pa to nič ne de — vreme je bilo prav gotovo. Tudi tega ne vem, obkorej je to bilo, ko sem prišel na sejmišče, ker imam slabe oči in od sejmišča ne morem videti tja na Poljane, koliko kaže moja ura v zastavljalnici, če so jo sploh navili. Vem samo to, da je bilo takrat na sejmišču vse polno psov. Kakor se mi zdi, so bili to večina ljubljanski psi in nekaj sem jih tudi poznal, vseh pa ne.

Bili so tu psi vseh vrst: majhni, veliki, z repi, brez repov, debeli, mršavi, kakor pač to zahteva pasja moda; nekateri so migali z uhlji, drugi pa ne, ker so jim jih odsekali. Bili so pa tam samo imenitni psi, ki so ležali vsak v svoji utli in nekateri so dremali, drugim se je zehalo, kakor je to pač navada v Ljubljani tudi pri psih. Privezani so bili pa vsi, nekateri na vrvice, drugi na verižice, nekateri so imeli pa še nadzornike pri sebi, da se ne bi obnašali nedostojno. Ja, da ne pozabim še to: tudi različne barve so bili. Prav dosti je bilo črnih, bilo je pa tudi nekaj belih in nekaj rjavkastih in rumenkastih, rdečega pa nobenega ni bilo; naj-

Tečaji italijanskega jezika

Fašistični režim se je med drugim vrgel tudi na raznarodovanje Slovencev in Hrvatov po večernih jezikovnih tečajih, ki jih je dozdaj prirejela »Società Umanitaria«, odslej pa bo ta pouk vodila Opera Nazionale. Ti tečaji se začno jeseni in trajajo do spomladi. Učitelji, ki jih mora plačevati občina, poučujejo odrasle v italijanskem jeziku v večernih urah parkrat vsak teden. Začeli so se leta 1926-27 po večjih mestih, zdaj pa so jih začeli uvajati tudi po vaseh, tako da bi seveda obstojal tak tečaj v vsaki občini. Proše jeseni so jih otvorili 122; od teh 15 v reški, 24 v puljski, 25 v tržaški in 58 v gorški provinci. Kdor hoče dobiti na koncu pričevalo, mora obiskati tečaj dve zimi zaporedoma. Največ jih je na Gorškem, kjer jih je bilo v pretekli sezoni nekako 100. Na Krasu je središče v Postojni. Obiskuje jih na leto okoli 2000 oseb, kar gotovo ni veliko število. Povprečno se udeležuje treh tečajev za odrasle 30 oseb v vsakem kraju, kjer obstojajo. Obenem se poučujejo italijansko petje, da bi se nadomestila naša narodna pesem z laško, v čemer pa kurzi imajo niti najmanjšega uspeha, ker je laška pesem za slovenska ušesa strah in groza. Statistiko smo posneli po laških listih.

več je bilo pa lisastih, ki se jim je že od daleč poznalo, da so svojo barvo že večkrat menjali. Radoveden, kakor sem, stopim do nekoga človeka, ki je imel opravka pri psih, in ga vprašam, če bi tudi jaz lahko pripeljal svojega psa semkaj. Gospod z zlato obrobjeno kapo me je pomiril od glave do pete in še nazaj, pa me je vprašal: »Kje ga pa imate?« — »Ali ne vidite, da sem že na njem?« — »No, potem pa kar tjakaj-le stopite z vašim psom vrede — in mi je pokazal kolibo, kjer je bilo na vratih zapisano »000«.

Ves osramočen sem se obrnil proč od neotesanca. »Dečko,« sem si mislil, »drži se rajši psov, kakor ljudi; bo bolje.«

Počasi sem stopical naprej in prišel skoro do konca remelnaste ograje. »Pa vidim, kako se bližajo ograji trije drugi, toda kakšni! Eden bolj kuštrasti kakor drugi, vsi pa povaljani in zamazani, kakor da prihajajo naravnost iz turške vojske. Eden je imel rep zavrt na lócenj, drugi lepo na zafrk, tretji je pa hodil po treh. Zvedavo so se bližali ograji, tik ograje so pa obstali in radovedno gledali na sejmišče.

»Kaj pa je to?« zalajala tisti z repom na lócenj, »ali je to kakšno naše zborovanje, ka-li? Pa sami gosposki so skupaj!«

»A, kaj,« zarenčim invalid na treh nogah, »kakšno zborovanje! Ali ne vidite, da so jih semkaj prignali na vrvičah in verižicah in jih priklenili, da se ganiti ne morejo? Pa če bi vsaj lajali, bi še bilo! Pa ne smejo! To so res psi — pa kaj psi — to so cučki, sami izrodki našega plemenitega pasjega rodu! Psi, pa se dajo tako priklepiti...«

»Ampak lepi so pa le,« se oglasi tretji, brez uhlja, »le poglej jih, kako so gladki in svetli in lepo počesani. Dobro se jim mora goditi, to se vidi!«

Med tem pasjim pogovorom se je pa približal staji na koncu lepo oblečen gospod in zaklical: »Tabor, Tabor!«

In »Tabor, velik kuža, je na glas svojega gospodarja skočil na noge in veselo-ponižno

Podiranje tržaškega starega mesta

Kdo ne pozna tržaškega starega mesta? To je gnezdo vseh mogočih bolezni in kotiche največje revščine in moralnega zla. Novi tržaški župan Salem je napravil velik načrt, kako bi se vse to staro mesto, ki ima velike dimenzije, podrl, kako bi se zgradile široke ceste in nova poslopja, da bi se izvršila korenita asanacija in olepsanje mesta. Ta načrt se je zdaj v resnici začel izvajati in so začeli hiše za tržaškim magistratom že podirati, tako da bo tam, kjer se sedaj nahaja ozka in vijugasta ulica, tekla lepa cesta. Izginile bodo stare in nezdrave hiše in prodajalne vse mogoče drobnarije in starih cunj. Med novimi poslopji bo tudi palača tržaške fašistične stranke. Delalo pa se bo seveda postopoma, da bodo mogli reveži, ki so bili v starem mestu nakopičeni, najti drugih stanovanj. Veliko jih bo seveda takih, ki bodo dolgo ostali brez primerne strehe.

★ Izginila je v Desklah pri Kanalu ob Soči 49-letna kmetica Marija Brezigar, ki je

Več narodne borbenosti

»Koroški Slovenec« objavlja sledeč proglaš na koroške Slovence:

Narodna zavest slovenskega ljudstva je zadnjih 50 let vsled vplivov tujega sveta propadala, četudi je na zunaj doživela viden porast slovenske književnosti in podvig narodno-političnega življenja. Doba velikih narodnih taborov se nam mora danes zdeti kakor nekak zadnji žarek zahajajočega sonca narodne občestvene volje, ko je slovensko ljudstvo v tisočih in desetstisočih glasno manifestiralo za svoje narodno pravo. Po glasovanju so pri nas sledila leta, ko se je množice polastila neka utrujenost in sta narodna zavest in narodni idealizem našla kotiche le v vrstah najboljših sinov, ki so do danes z vzgladno potrpežljivostjo in vzorno vztrajnostjo bodrili k borbi za čistočo narodno dušo in narodnega telesa.

Mladina slovenske Koroške, danes je na tebi, da pripraviš in poravnáš pota novemu narodnemu preroju, ki mora kot val zajeti ves naš rod naših dolin. V srca našega dobrega ljudstva mora nova vera v pravico, v slehernega slovenskega človeka v deželi nova slovenska samozavest! Ne bodi naša narodna zavest v mržnji do vsega tujega, neslovenskega, marveč v ljubezni do vsega našega, domačega! Gre torej v prvo za kremenitost in živavost slovenske duše, da bo vsa pomlajena s podvojeno silo za verovala v veljavnost božjega zakona, ki daje

mati 6 otrok. Dozdaj je še niso našli. Reva je trpela na melanholiji zaradi neprilik v družini.

Statistika tržaškega prebivalstva. Dne 1. julija t. l. je znašalo število tržaškega prebivalstva 249.848 duš. To dokazuje, da se Trst zelo počasi razvija, zakaj sedaj stoji Trst med italijanskimi mesti šele na 10. mestu, dočim je leta 1910 bil na 7. mestu. Zelo malo tudi napredujejo rojstva, kar fašistični listi z velikim nezadovoljstvom konstatirajo. Vzrok je kajpada slabo gospodarsko stanje mesta oziroma prebivalstva.

Likvidirala je kmečka hranilnica in posojilnica v Bertokih v koprskem okraju.

Celo gručen kontrabandarjev tobaka je obsodilo te dni tržaško sodišče. Kazni so izredno visoke. Tako n. pr. je dobil Karel Gorzoin 4 leta in 2 meseca ječe in mora plačati 115.000 lir kazni. Drugi so dobili nekoliko manj, morajo pa vsi po vrsti plačati vsak po 115.000 lir globe. Med njimi se nahajajo Anton Skrivanič, Anton Matulič, Rudolf Nasladek in drugi. Vrh tega mora vsak od njih plačati erarju 500.000 lir.

narodu, kar je njegovega. Zadnji naš rojak naj bo prešinjen vere v lepšo narodno bodočnost, ki je prihodnja desetletja narodu s tako krepčijo in mladostjo ne bodo mogla odreči. Stara se danes nemški sosed v deželi, stara zato, ker je potratil toliko svojih sil za male, sebične cilje. Ob višjih in lepših ciljih naj raste slovenski narod na Koroškem!

Gre v drugo za primerno in dostojno »sodoto prerajene narodne duše. Slovenski besedi hočemo spoštovanja doma, v šolah, uradih, v vsem javnem življenju. Sami hočemo dajati in nato zahtevati spoštovanja tudi drugih za našo slovensko melodijo, domači običaji in navado, za našo narodno nošo. Naj zaživi tisočletna kultura slovenskega koroškega kmeta v novi lepoti, naj bo predvsem kmečka mladina dobra boriteljica za neoskrunjenost vseh starodavnih kmečkih narodnih svetinj! In bodi predvsem ona, ki bo vzbudila v ljudstvu spečo zahtevo po pravici nove države. Naj zato iznova zaskeli največja rana našega narodnega telesa, potujčevanje dece v naših šolah, da bo rod potem glasneje klical zdravnika!

Gre končno še za gospodarski in socialni stalež slovenskega človeka v deželi. Ni je nikjer na svetu in v nebesih pisane postave, po kateri naj bi bil Slovenec večni suženj gospodov. Tudi zanj velja najdenokratičnejše pravilo sodobnega življenja: Na svoji zemlji svoj gospod!

Uspehi Scotland Yarda

V Londonu je razmeroma najmanj zločinov

Ni na svetu policije, ki bi uživala tolik ugled in slavo, kakor londonska policija, ki se uradno naziva Scotland Yard. Ta je znan po vsem svetu in če hoče kdo neko policijo pohvaliti, bo dejal: »Niti Scotland Yard bi tega ne napravil.« Povsod so danes mnenja, da je Scotland Yard najboljša policija na svetu, ki silno hitro pojasni vse zločine, ki se dogode v Londonu. Pod tem še skoro legendarnim Scotland Yardom pa ni misljena vsa londonska policija, ampak samo kriminalni oddelek, ker ravno ta oddelek razvija ono delavnost, ki je londonski policiji pripomogla do tega slovesa.

Kje je skrivnost uspehov londonske policije? Danes je izven doma, da se v Londonu pripeti razmeroma malo zločinov. V zadnjih 4 letih je bilo zabeleženega vsega skupaj samo 64 umorov. To za mesto, ki ima nad 8 milijonov prebivalstva, vsekakor ni veliko. Od teh 64 umorov je ostalo nepojasnjenih samo 6. Velik pomen za te uspehe Scotland Yarda ima tudi dejstvo, da v Londonu nikdar ne živi mnogo tujcev. Vsega skupaj je povprečno vsak mesec v Londonu 150.000 tujcev, vsi drugi milijoni pa so stalni londonski meščani. Čaradi tega je lahko voditi evidenco o tujcih. Razen tega pa je treba še pripomniti, da Angleži že po svoji naravi niso nagajni k zločinom, ampak se pri njih bolj kakor kot drugod opazja značilna poze visokega spoštovanja zakonov.

Načelo Scotland Yarda je, da se v prvih 12 urah po odkritju zločina da napraviti več, kakor v sledečih dneh. Zaradi tega se takoj, ko prispe glas o izvršenem zločinu, mobilizirajo vse razpoložljive moči in ves ogromni, toda kljub temu gibčni aparat začne zasledovati zločinca. Pri tem upoštevajo komisarji in agenti tudi najbolj bedaste vesti, ki jim jih prinese občinstvo, kajti praksa

je dovela do spoznanja, da navadno ravno take drobne, čeprav na prvi pogled navne okolnosti, v mnogih slučajih pripomorejo do hitrega pojanjenja zločina. Scotland Yard ima v občinstvu svojega najboljšega pomočnika Ob vsaki priški se Scotland Yard obrača na občinstvo po informacije. Nasprotno pa tudi občinstvo goji neprikrite simpatije do svoje slavne policije. Poleg vsega tega pa vodi Scotland Yard naravnost divno svoj arhiv. Točno vodi evidenco o vseh aretacijah, o življenju posameznih zločincev itd. Ima pa seveda za zasledovanje zločincev na razpolago najmodernejša sredstva, med drugim tudi avtomobil, ki je opremljen z radiooddaljno postajo, ki je v stalni zvezi s centralo.

Londonski policist ali detektiv redkokdaj nosi pri sebi orožje. Ni bajka, kadar beremo v novelah, da se je zločinec postavil po robu z orožjem neoboroženemu agentu, čeprav bi bilo to obratno bolj verjetno. Londonski policisti vzamejo orožje s seboj le takrat, kadar vedo, da imajo opravka z nevarnimi zločinci, katerih pa je zelo majhno število. Manjši zločinci, kakor tatovi in vlomilci pa sploh ne nosijo pri sebi orožja, ker vedo, da jim to znatno poviša kaznen. Za vlom se lahko dobi dve leti zopora, če pa se dokaže, da je imel vlomilec pri vltomu s seboj orožje, je kaznen 12 let zopora.

Slednjic je treba omeniti še visoko disciplino in moralo policistov in detektivov Scotland Yarda. Pred 40 leti so zabeležili slučaj, da so bili trije uradniki podkupljeni. Od takrat dalje se ni zgodil noben tak slučaj več.

— Vsaka lekarna in boljša trgovina prodaja bolnikom ceneno, domačo, naravno »JORDAN« grenčico.

zalajal v pozdrav svoj najlepši shav-hav-have.

»Ali slišiš barabina, priklenjenega, kako živijo kliče?« — zarenčim tisti z repom na zafrk zunaj ograje. »Da ga le sram ničče greš pa ponoči mimo njegove hiše in postojš pod oknom, pa vedno stoka svoji ženi, kako ga gospod pretepa in zmerja, da je zanič! Le š: bolj naj ga lepe — druga ne zasluži taka arcina! Ali je to pes?«

»Poglej ga, poglej ga, kako se preteguje sedajle na vseh štirih pred svojim gospodarjem, pa roke mu liže, ta pacek! Pa po njem se vzpenja, da bi mu obližal še obraz, — hu — pfui Teufel! Tako se valjajo kvečjemu ljudje pred ljudmi, pravi pes pa nikdar — pfui Teufel. Se enkrat!« — in govornik je zavil do ograje in dvignil ob steburu v ograji zadnjjo nogo po vseh pravilih pravega pasjega rodu.

Gospod pa, ki pasjega jezika ni razumel, je svojega priklenjenega »Taborja« lepo pobohal in prijazno potapljal in odšel. »Tabor« mu je pa ponižno migal z ostankom repa v slovo. Nato pa se je obrnil proti ograji in zagledal tri junake zunaj ograje.

»Kaj pa zijas, mrha pasja,« ga je pozdravil invalid na treh nogah, »ali si ti kakšen pes? Ali veš, kaj si? Ti si cucek, navaden cucek, ne pa pes! Ali ne veš kaj je to, cucek? Kar je baraba med ljudmi, to je cucek med nami, psi! Da boš vedel, krepetina jedna! Tako se valjati pred enim človekom — nak! Stam te bodi!«

In vsi trije zaplotniki so svoje oči uprli v »gospoška«, kakor da ga hočejo nabosti nanje. »Gospoška« se pa graja ni kar nič prijel.

»Čemu se pa jezite,« je zavpil s suženjsko-prijaznim glasom, »ali mislite, da sem tudi jaz taka primoda, kakor ste vi? Le poglejte sebe, kakršni ste, potem pa menel. Jaz sem lepo opran, ležim v hiši pred gospodarjevo sobo na mehki, lepi pleteni slamnjaci in mi ni treba skrbeti ne za jed ne za piščanec, ne za stanovanje. Jem kosti ocvrtih piščancev, kolikor jih hočem, pozimi pa se grejem ob topli peči. In

za vse te dobrote ne zahteva moj gospodar nič drugega, kakor da se dam prikleniti na vrvičo, da mu spodim kakšnega zajca ali pa jerebico iz detelje in...«

»... in da mu ližeš tiste umazane parklje — pfui Teufel!« — se oglasi tisti z repom na lócenj.

»Saj so parfimirani,« se odreže »gospoška«, »in to ni nič hudega. Kaj mene briga, kaj dela gospodar. Glavno je, da sem jaz sit, in za to se že izplača iti na vrvičo.«

»Nikoli,« so zatulili vsi trije zunaj ograje.

»Ker ste neumni,« se je oglasil »gospoška«, »če bi vi bili pametni, bi kar pristopili v naš klub gosposkih psov! In dobro bi se vam godilo, kakor meni. In...«

»... in je tako, kakor sem rekel,« ga je prikinil invalid, »pes je pes, cucek pa cucek, in vedno je še boljše ostati ponosen pes kakor pa hlapčevski cucek! Vi ste lepo oblečeni in dobro rejeni hlapci, mi smo pa gospodje, ki lajamo, kakor mi hočemo, hodimo spat, kadar mi hočemo in lovimo zajce, kjer jih ni hočemo.«

In vsi trije so za slovo zalajali trikrat hov-hov-hov in stekli od ograje neznanu kam — v divjo svobodo...

Jaz sem pa ves žalosten odšel s sejmišča domov — na verigo in vrvičo, premišljevat, kar sem videl in slišal na velesenjju v nedeljo. »Es möchte kein Hund so weiterleben!« — stoji v »Faust«.

— Pri slabem počutju je naravna »Franz-Josef« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz-Josef« vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa.

Nedeljski sport

Primorje : Gradjanski 1:0 (1:0)

Na sporedu današnje nedelje je bila težko pričakovana, že dvakrat preložena prvenstvena tekma med Gradjanskim iz Zagreba in Primorjem. Tekma je bila izredno važna in odločilnega pomena za končni plasman ne samo Primorja, marveč tudi Ilirije, ki bi v slučaju poraza črno-belih izgubila zadnjo nado za eventualno zasedbo 3. mesta, ki predvideva, da tretje plasirani klub igra še izločilno tekmo za vstop v vsedrjavno ligo.

Gradjanski, ki je že dve tekmi izgubil, se je zavedal težkega položaja, v katerem se nahaja, pa je prišel v Ljubljano z kompletno enajstoročno, dobro pripravljeno in odločno dani vse iz sebe za dosego cilja. Tudi Primorje je bilo v istem položaju, zato se je obetala ogorčena borba za točke, ki tudi ni izostala.

Primorje, ki je igralo polovico prvega polčasa brez Janežiča, je odločno težko borbo v svojo korist in je zasedlo v tabeli prvo mesto.

Primorje	3	3	0	0	6:2	6
Hašk	4	3	0	1	7:4	6
Ilirija	4	1	0	3	4:7	2
Gradjanski	3	0	0	3	0:4	0

Sodniku Kappu iz Sarajeva sta se javili moštvi v sledeči postavi: Primorje: Starec, Hassl, Bertonec I., Zemljak, Slamič, Boncelj, Janežič, Pupo, Bertonec II., Jež, Zemljak. — Gradjanski: Bratulič, Hügl, Rajković, Premrl, Pikič, Sinković, Sepoš, Pospisil, Zivkovič, Antolkovič, Kokotović.

Primorje je igralo sveže in požrtvovalno. Nesrečen slučaj, ki je izločil Janežiča iz nadaljnje igre je odločilno vplival na črno-bele, ki so se zaradi tega povlekli bolj v obrambo, da drže rezultat, kar se je tudi posrečilo. Obramba je bila na mestu in je opravila nadlovesko delo. Izredno dober je bil Bertonec I. Ostro je odvrnil žoge in pametno podajal. Z Hasslom sta tvorila zid, preko katerega je napadalna vrsta Gradjanskega težko prišla. Starec ni imel mnogo posla, a v par slučajih je reševal mojstrski. V krilni vrsti je bil na mestu samo Slamič, ki je bil povsod. Pomagal je v obrambi in tudi v napadalne akcije je odlično posegal. Boncelj ni zaigral v svoji formi in mu je Lipoš delal mnogo preglavice. Zemljak je imel težko delo z Kokotovičem. Gonilna sila napada je bil Bertonec II., ki pa ni našel pomočnika ne na levi ne na desni. Pupo se je

pokazal kot dobrega tehnika, je pa vsled svoje počasnosti izgubil mnogo lepih žog. Jež tudi ni imel svojega dneva. Janežič na desnem krilu je bil izredno prodoren in je s svojimi blesuri napadalna vrsta mnogo izgubila.

Gradjanski pa je imel glavno orožje v obrambi, dočim je bil napad mnogo premehak in premalo odločen. Imel je najboljše moči v obeh krilih. Zivkovič kot vodja napada ni mnogo pokazal.

Začetni udarec ima Primorje, ki takoj resno napade. V 7. minuti izvede Gradjanski prvi napad in Starec z lepo parado odvrne prvo nevarnost. V 13. minuti prva lepa kombinacija Gradjanskega. Zivkovič lepo preigrava in poda žogo Antokoviću, ta pa strelja preko gola. Primorje lepo igra in ima rahlo premoč. V 24. minuti pošlje Pupo v ogenj Janežiča, ki energično prodre, toda v odločilnem trenutku ga nevarno ruši Rajković. Janežiča odnesejo z igrišča, a prisojeno 11 metrovko pretvori Slamič s plasiranim strelom v levi kot 1:0 za Primorje.

Urnoobesno podžiganje od občinstva, ki bodri igralce Primorja, Gradjanski pridobiva na premoči in je nekaj časa stalno v napadu, vendar je pa obramba Primorja na mestu in nedopušta nasprotnika do strela. Primorje odslej sporadično napada in so napadi stalna nevarnost za svetišče Zagrebčanov.

V drugem polčasu takoj pritisnejo plavi, toda njihove kombinacije niso efektne in jih obramba črno-belih z lahkoto odbija. V 2. minuti stopi Janežič v igro, pa na žalost vsled hude poškodbe samo statira. V 15. minuti strelja odlično Zivkovič iz daljave 40 metrov. Starec s skrajnim naporom brea žogo v kot in odvrne tako nesrečo. Po mnogih napadih doseže Gradjanski 3. kot. Sledi opasna napadalna akcija Bertonec-Zemljak, vendar ta previsoko strelja. V 30. min. uide Sipoš Brtonelju in lepo strelja, toda Starec je na mestu. V 41. minuti ruši Zemljak Kokotoviča. Sodnik daje prosti strel, vendar igralci G. burno protestirajo in skoraj dejanski napadejo sodnika, ki kmalu nato odžvižga tekmo.

Sodnik Kapp ni bil dorasel svoji nalogi in je mnogo grešil, ker je dopustil preostro igro. Večjih napak ni napravil, vendar bi si za tako tekmo želeli energičnejšega sodnika.

Novo sportno igrišče na Viču

Ljubljana, 2. septembra.

Sportni klub Reka, ki ima svoje torišče na Viču, je včeraj in danes praznoval otvoritev svojega sportnega prostora. SK Reka je že več let znan kot agilna sportna organizacija, ki je na zelenem polju dosegla že več lepih uspehov. Novi sportni prostor leži ob Tržaški cesti v bližini mlarne. Največ za slug za novo igrišče ima delavni predsednik Reke tovarnar g. Zalokar. V proslavo tega za vsako sportno organizacijo najvažnejšega dogodka je Reka priredila včeraj in danes pokalno tekmovalno, sestoječe iz treh turnirjev, in sicer naraščajo, rezerv in prvih moštev. Zal, da je prireditelj motil dež, ki je napravil novo igrišče zlasti danes popoldne sforaj nespodobno za lepo nogometno igro. Reka je postavila za to pokalno tekmovalno kar štiri moštva, in sicer dve naraščajski, rezervno in prvo moštvo.

Včeraj popoldne so tekmovali naraščajniki. Pokal si je osvojilo naraščajoče moštvo Slovana, ki je v finalu premagal SK Korotan z 2:1.

Danes popoldne je bil turnir rezervnih moštev, za katerega so bili prijavitelji štirje klubi. Zaradi slabega vremena sta nastopila le dva, namreč Reka in Jadran. Reka je po napeti igri zmagala nad Jadranom s 3:2 in si tako osvojila pokal.

Popoldne so bile tekme prvih moštev, ki bi se jih imela udeležiti tudi Ilirija. Toda njej je bil nastop prepovedan in tako je mesto nje vskočila Grafika. Prva tekma med Jadranom in Reko je končala s tesno zmago Reke 3:2 (0:1). V prvem polčasu je bil Jadran boljše moštvo, toda po izključitvi enega svojih najboljših igralcev je moral prepustiti zmago nasprotniku.

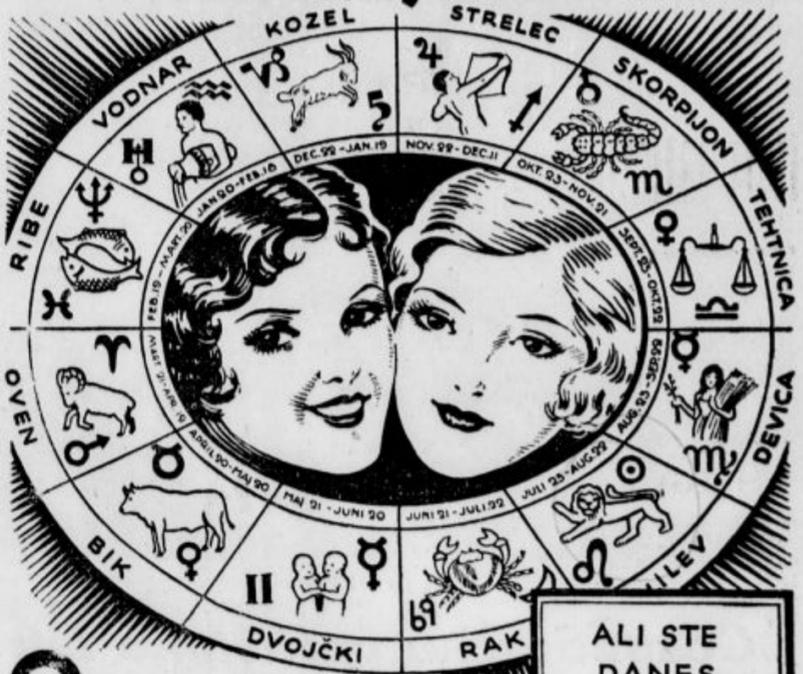
Po tej tekmi je sledila oficialna otvoritev igrišča. Navzoči so bili viški župan g. Petrovič, LNP je zastopal dr. Kosti. Podpredsednik Reke g. Logar je pozdravil vse navzoče ter v lepih besedah orisal pomen novega igrišča za Vič, ki je z njim pridobil torišče, kjer se bo telesno urila njegova mladina. Nato je proglasil igrišče za otvorjeno.

Kot drugi popoldanski par sta nastopila Grafika in Slovan. Tekma je končala nedoločeno 1:1, v podaljku pa je Grafika zabil zmagonosni gol.

Kot finalista sta nato nastopila Reka in Grafika. Zmagala je Grafika kot bolj borbeno moštvo. Igralcem Reke, ki so bili tehnično boljši, se je poznala utrujenost in tako so podlegli grafikom. Tako si je Grafika osvojila pokal.

Agilnemu sportnemu klubu Reki k novemu igrišču čestitamo in želimo, da bi ji pomaglo do še lepšega napredka.

V katerem mesecu ste rojeni ?

ALI STE DANES GLEDALI SVOJO KOŽO ?

Ohranitev mladostno lepe polti je odvisna od te SKRIVNOSTI

Astrologi so ugotovili, da je brez pomena, pod katerim nebesnim znamenjem ste rojeni, ker je sedaj mogoče z lahkoto doseči, da postane Vaša pojava očarljiva in privlačljiva in sicer enostavno z dnevno nego Vaše polti kar doma. En sam poizkus nove metode, ki jo v naslednjem objasnjujemo, bo Vas prepričal.

Hitro lahko podvojite lepoto svoje kože in svoje polti z novo kremo Tokalon bele barve (ki ni mastna). Ta krema vsebuje sedaj pre-

delano mlečno smetano in oljčno olje. Njen učinek pa je v tem, da hrani in beli kožo, zožuje razširjene znojnice, odstranjuje zajedalce in gube, ki so posledica otrujenosti ter beli tudi najtemnejšo in najodpornjšo kožo. Vaše lice doseže v treh dneh nepopisljivo novo lepoto. Poizkusite še danes to novo kremo Tokalon. Bodisi plavalaska ali črnolaska, vsaka žena lahko sedaj zbudi globoko, strastno in trajno ljubezen v srcu moža, po katerem hrepeni.

Prvi uspehi velesejma

Vreme nagaja naši gospodarski prireditvi - Visoki obiski

Ljubljana, 2. septembra.

Jesenska prireditve ljubljanskega velesejma kaže, da bo odlično uspeša, seveda pod enim pogojem namreč, da bo lepo vreme. Današnja nedelja velesejmu ni bila preveč naklonjena, saj je čez dan sem in tja deževalo, kar je seveda oplašilo mnoge, ki so bili namenjeni obiskati razstavo. Kljub dežju pa se je zlasti popoldne in proti večeru na velesejmu kar trlo ljudi in po paviljonih skoraj ni bilo mogoče, preriti se skozi gnečo. To nezmanjšano zanimanje ljubljanskega, podeželskega, ostalega jugoslovanskega in tudi inozemskega občinstva za velesejem je dokaz, da si je ta ustanova pridobila sloves in da ima pravico uveljaviti se kot trajna!

Že takoj prvi dan tudi ugodno kaže za razne kupčije, čeprav jesenska prireditve ni namenjena toliko kupčiji kakor bolj propagandi za našo obrt in industrijo, za posamezne druge panoge, ter za razne kulturne in tujsko-prometne prireditve. Stevilni naši mizarji so za danes ugotovili, da se občinstvo za njihove krasne izdelke vedno bolj zanima in sklenjene so bile tudi že prve kupčije.

Kljub posebni, dasi malenkostni vstopnini, je izredno velik naval na ribarsko razstavo. Pa to razstava tudi zasluži. Občinstvo izredno pazljivo ogleduje življenje rib in plazilcev v vodi. Take razstave so resnično vzgojnega pomena.

Na razstavi naših hranilnic, kjer se more človek naučiti dosti dragocenih naukov in predreti v marsikatero podrobnosti našega gospodarskega življenja, je tudi živahno. Razen za diagrame, statistične tabele, ponazoritve in drugo se ljudje zelo zanimajo za stroječek, ki kaže krogotok denarja, oziroma, kako bi moral denar krožiti in pa za zanimivo iznajdbo g. Alojzija Križniča iz Slovenskih Konjic. Ta aparat predstavlja mehanizno poma-

galo pri kontroli proračunov, pri pregledovanju bilanc itd. G. Križnič sam razkazuje iznajdbo. Umerno se občinstvo tudi zanima za druge razstave, kakor za glasbeno, slikarsko, arhitektonsko razstavo. Pozornost vzbujajo razstava »Živalcec«, enako tudi pasja razstava. Nekaj kitajski pes, »čovčev« je baje ocenjen kar na sto tisoč dinarjev. Tisti, ki bi toliko žrtvoval za enega samega, ne ravnno preveč ljubkega psa, dasi čiste pasme, mora že imeti pod palec, kljub sedanjim krizim!

Omembe vreden je tudi, ki ga je vložil v svojo razstavo Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI. Razstava je sicer nekoliko težko pregledna, toda človek, ki se poglubi v razstavljene slike, statistike, diagrame in podobno, prihaja do važnih spoznanj.

Velesejski variete v dreveredu je danes popoldne navduševal staro in mlado. Kolikor smo dosedaj videli točke tega varieteta, moremo reči, da je res decenten, dostojen in da nudi mnogo radovednim očem. Tudi spored je prav prester. Občinstvo navdušeno ploška.

Med raznimi odličnimi gosti, ki so danes obiskali velesejem, omenjamo predvsem ing. Milana Lazareviča, načelnika v ministrstvu za trgovino in obrt. Ing. Lazarevič je avtor mnogih naših zunanje-političnih trgovinskih pogodb. V Ljubljani se bo na velesejmu mogel prepričati o nekaterih težnjah slovenske pojavnosti. Drugi znameniti gost je g. Emil Funder, poslovodni predsednik tujskoprometnega odbora v Salzburgu. G. Funder je vodstvu velesejma ves navdušen čestital h krasni prireditvi.

Nadaljnji uspehi velesejma so, kakor rečeno, predvsem odvisni od vremena. Zlasti najbolj zanimiva točka jesenskih velesejskih prireditve, to so slovenski plesi, je v prvi vrsti od njega odvisna.

7,376.000 ton petroleja je izdelala v preteklem letu Romunija. Zaposlenih je 12.600 delavcev.

Vsestransko se je zboljšala v prvi polovici letošnjega leta zunanja trgovina Anglije in se je temu primerno zmanjšalo število brezposelnih. Anglija je sklenila tržavske pogodbe s 13 državami, ki so v vsakem slučaju dovele do večjega izvoza.

Dobro in poceni se oblečete pri PRESKARJU, Sv. Petra cesta 14.

Najbolj uspešen in strokovno najboljši je trgovski tečaj

Trgovskega učnega zavoda v Ljubljani, Kongresni trg 2/II. Centrum mesta, odlični profesorji, nizka šolnina. (u)

Cvetlične čebulice vse najboljše vrste, za v lončke in za vrtove, kakor: hijacinte, tulipane, narcise, krokuse, anemone itd., priporoča Josip Urbanič, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. Cenik na razpolago. (ll)

ŽIMA za žimnice in drugo mehko opremo mora biti obdelana s specialnimi stroji. Tako obdelana žima odgovarja vsem higijenskim zahtevam, ni mastna, ker je dobro prekuhana, je brez duha ter onemogoča molje in drugo golazen. Največjo izbiro tovrstne žime Vam nudi po najnižjih cenah samo tvrdka

J. KNIFIC tovarna **Strazišče pri Kranju** za žimo **Na velesejmu paviljon „F“**

LJUDSKA POSOJILNICA U LJUBLJANI
R. Z. Z. NEOM. Z.

Miklošičeva cesta 6 (v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri
NOVE VLOGE, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%

Sportni dan v Celju

Celje, 2. septembra. g. Danes je bil na Glazni šest sportni dan, ki ga vsako leto priredi SK Olimp. Današnji sportni dan je obsegal metanje kroglice, tek na 100 metrov, tek na 400 metrov, skok v višino, skok v daljavo, balkansko štafeto, met diska in nogometne tekme. Tekmo »o se uieiežil« samo celjski klubi SK Olimp, SK Celje in SK Atletik: Uspehi: Met kroglice: 1. Evgeja Marek (O) 11,47 m, 2. Herman Tkalič 10,39 m, 3. Fritz Skaberne (A) 10,25. — Tek na 100 metrov: 1. Urbi (O) 11,8, 2. Hanzl (O) 12, 3. Zoli (O) 12,1. — Tek na 400 metrov: 1. Sepihar (Celje) 1,08, 2. Ivan Cerne (Celje) 1,07, 3. Gruden (Celje). — Skok v višino: Evgen Marek 1,60, 2. Hanzl. — Skok v daljavo: 1. Tkalič 5,58, 2. Hanzl 5,54, 3. Koprivšek (Celje) 5,51. — Balkanska štafeta: 1. Olimp 4:31,8, 2. Celje. — Met diska: 1. Hanzl 31,70, 2. Urbi 31,50, 3. Cerne 28,70. — Nato sta bili dve mladinski predtekmi, za njima pa prijateljska tekma med SK Rapidom (Maribor) in SK Olimpom, ki se je končala 4:1 (1:1) za Rapid. Glejalcev je bilo okoli 800. Sodil je g. Ochs.

Mariborski sport

Maribor, 2. septembra.

Ob deževnem vremenu in razmočenem terenu sta se danes popoldne odigrali na igrišču Zelezničarja prijateljski tekmi dveh moštev med tomatim Zelezničarjem in varaždinskimi Svobodi in SK Celju. Radi skrajno deževnega vremena je bil odziv občinstva neznan. Na igrišču se je zbralo komaj nekaj nad 100 ljudi.

SK Zelezničar II : RSK Sloboda (Varaždin) 2:1 (0:0). Rezervno moštvo Zelezničarja je le težko premagalo šibkega nasprotnika. Igra je bila od začetka do konca medla in nezanimiva. Vodil jo je brez večjih napak g. Nemeč.

SK Zelezničar I : SK Celje 4 : 1. Prva garnitura je brez večjega navora odpravila Celjane. S to zmago so domačini kolikor toliko seveda na domačem igrišču popravili neuspehe, ki so jih mariborski klubi v zadnjem času doživljali na vročih celjskih tleh. Posebno domačini so dobro igrali, pa tudi Celjani niso bili slabi. Večji del igre je bil v rokah Zelezničarjev, le proti koncu so gostje malo pritisnili in ob tej priliki so zaslužili tudi častni gol. Sodil je dobro g. Kopač.

SSK Maribor bi moral danes igrati v Čakovcu, pa je bila tekma radi nalivov odpovedana.

Mariborski drobci

Maribor, 2. septembra.

Nova maša. Bazilika Matere Milosti je glede novih maš gotovo prva v lavantinski škofiji. Že šestič se je leto za letom zaporedoma praznovala v njej nova sv. maša. Novomašniki so ali rojaki iz franciškanke župnije ali pa izhajajo iz vrst Franciškanove družine mariborskega samostana. Šesti v vrsti novomašnikov, ki so si izbrali altar bazilike Matere Milosti za svojo prvo sv. daritev, je bil danes trapist p. Janez Krstnik Kolednik, rojen Mariborčan in vrasel v trapistovskem samostanu v Rajhenburgu. Današnji slavnosti, ki so jo oo. franciškan in vse prebivalstvo njihove župnije pripravljali že nekaj dni z vso skrbnostjo, da se je izvršila čim slovesneje, pa je dala še poseben svečanostni pečat navzočnost dveh cerkvenih knezov in znanih naših vladik, lavantinskega prevz. knezoškofa dr. Ivana Tomažiča in šibeniškega škofa prevz. dr. Miletiča, ki je prihitel na novo mašo na povabilo novomašnikovega brata in svojega župnika Ferdinanda Kolednika. Ob 9 dopoldne je bil med slovesnim zvonjenjem vhod v baziliko. Slovesnosti nove sv. maše je poleg obeh »tadik prisostvovala številna duhovščina, tako prior p. Viljem Rožman, gvardijan p. dr. Heric, župnik iz Stranj Langerholz, magister novincev iz Rajhenburga p. Herman Vodenik, Franc Jager. Navzoča je bila srečna mati novomašnikova, slavnostno pridigo pa je imel novomašnikov brat župnik z otoka Zirje Ferdinand Kolednik. Med sv. opravilom so ubrano peli župnijski cerkveni pevci. Lepi slovesnosti je prisostvovala nabito polna cerkev vernikov.

Nalivi in povodnji. Od sinoči dežuje in lije izpod neba, kot iz škafa. Posledica nalivov so velike povodnji, ki jih javljajo iz mariborske okolice. Najhuje je pustošila Dravinja, ki je zalila od Poljčan dalje vse svoje dolinsko območje ter napravila silno škodo. Razlita je deloma tudi že Pesnica in ista nevarnost preti nekaterim drugim vodam. Tudi Drava silno naglo narašča ter zopet nosi s seboj cele sklade lesa kot znak povodnji v gornjem toku.

Požar je izbruhnil sinoči ob pol 11 na Koroski cesti 69 v drvarnici na dvorišču. Požar je ugnil šupo ter napravil 10.000 Din škode. Nadaljno nevarnost so preprečili čuječi in budni ognjegaši.

Smrtna kosa. Na Pobrežju je umrla v starosti 73 let trgovčeva soproga gospa Eiletz Antonija. N. p. v m.!